

Sven Christer
SWAHN
Tagning:
Framtid

Sven Christer
SWAHN
Tagning:
Framtid

Sven Christer Swahn

Tagning Framtid

SAGA Egmont

Tagning: Framtid

Omslagsfoto: Shutterstock

Copyright © 1979, 2019 Sven Christer Swahn och SAGA Egmont, an
imprint of Lindhardt og Ringhof A/S Copenhagen

All rights reserved

ISBN: 9788726316995

1. E-boksutgåva, 2019

Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än
personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med Saga samt
med författaren.

Lindhardtogringhof.dk

Saga är ett förlag i Lindhardt og Ringhof, ett förlag inom Egmont-
koncernen

Noveller

Spegelrummet

Bolaget hade inte råd med nån riktig ekolog — de överbetalda skoarna — utan förlitade sig på vår uppdrivna förmåga att överleva. Vi kom fram i något som visade sig vara gryningen och slog oss ner på något vi trodde vara isbelagd sjö; det var dock en slipad skiva så enormt hal att friktionen nästan upphört existera, och om vi inte hade hittat en låda med spikskor nerstoppade i rymdskeppet av Föreningen För de Anställdas Fritidsverksamhet hade vi fått halka omkring i tid och evighet sysselsatta med att oavbrutet falla rakt ner mot våra egna förfärade ögon.

Början lovade alltså gott, och vi insåg snart när vi med spikskornas hjälp tagit oss in till stranden, om man nu inte ska kalla det spegelramen, att kristallen fungerade som ett jättelikt förstöringsglas som koncentrerade den stigande och i vårt tycke ganska bedrägliga solen C I:I (a) till ett djupt underliggande schakt där solflödet tydligen tjänstgjorde som drivmedel, för vi hörde allteftersom solen steg hur olika slags aktiviteter sattes igång under oss med larm och maskinbuller. Det var uppenbart att dom spegelglada invånarna på C I:14 skulle driva sin industri med hjälp av glasprismor. Det fordrar slipade hjärnor, och vi gjorde oss de bästa förhoppningar om att möta en framåt och livad kultur.

Men där religionen gjort sitt måste det slagets förhoppningar gå i kvav. Det är sant att urinvånarna hade industrier och att de gav ifrån sig intressanta produkter men all ledig tid ägnade de åt utövandet av olika riter. Vi försökte få klart besked om vad de allra viktigaste

ceremonierna gick ut på, för att kanske på det sättet etablera de andliga kontakter som kan leda till kontanter, men det framgick att det väsentliga med de eländiga riterna var deras hemlighetsfullhet, och det kunde vi onekligen ha räknat ut själva. Vår kapten var en envis herre och när han väl hade hört talas om återkommande fester för invigda i något som kallades Spegelrummet köpte han omedelbart ett exemplar av den karakteristiska luvan (röd tofs, det klädde honom inte) och sa att han skulle blanda sig med deltagarna. Vi hörde aldrig mer av honom och eftersom han av olycklig slump haft koordinationslinjerna för hemresan i plånboksfickan måste vi nöja oss med att stanna kvar på planeten tills vi kunde få hjälp hemifrån; ett par veckor fick vi räkna med. Befolkningen var mycket vänlig och gav oss ost och getmjölk i stora mängder, men våra tankar gick till dem därhemma.

Till saken!

Genom vänliga samtal med en av våra livsmedelsleverantörer lyckades jag utfå ett löfte att se festlokalen där vår kapten hade försvunnit — bara utifrån, men redan det var något. Vi satte oss på var sin raggiga bärare och red iväg och efter bara några timmars resa mellan höga och blänkande bergspass kom vi fram till en klippformation där solen kastade skarpa reflexer. Klipporna föreföll bilda en naturlig, tempelliknande cirkel och först när min följeslagare pekat åtskilliga gånger kunde jag se genom tre lager solglasögon att de ursprungliga bergmassiven förenats på artificiell väg och att en port ledde in till något som måste vara en byggnad uppförd av människohänder, nåja händer. Folk på C I: 14 såg efterhand rätt kuriösa ut.

Jag överlät på min vän allt vad vi hade kvar i våra kaggar och bad honom sedan berätta bara aldrig så litet om vad

ceremonierna gick ut på. Han gav mig då följande fängslande framställning:

att man påstod, eller att så stod det i vissa religiösa traktater som han själv aldrig hade orkat läsa igenom, att redan på Jorden hade invånarna i hans kanton tyckt att de stora moln som samlade sig över deras huvuden liknade spegeibilder av de berg som de själva bebodde. De hade då brukat lägga ifrån sig sina slipinstrument och inta meditativa ställningar på rygg, för det var en utbredd föreställning att de, om de bara låg kvar tillräckligt länge, måste kunna se spegelbilder av sig själva dyka upp bland molnen och krypa omkring där. Vår del av Jorden lär ha utmärkts av speciellt höga och branta berg, sa han, och då är det inte märkligt att den sortens meditativa övningar försatte oss i ett svindelliknande tillstånd där man kunde få se det mesta. Syretillgången var det också si och så med.

En sorts naturlig fortsättning på detta blev att fara rakt upp bland molnen och undersöka om våra mänskliga speglingar fanns där eller inte. Vi kom till planet C I:14 och fann en död och övergiven planet fylld av branta berg och blixtrande kristaller. Vi började slipa oss fram så snart vi hade organiserat en provisorisk lägerplats och lyckades med tiden bringa det så långt som ni själva har kunnat se.

Det är sant, svarade jag, ni gör utmärkta ostar. Men det som vi ser därborta?

Det, sade han, är Spegelrummet som låg och väntade på mina förfäders andaktsfulla blickar. Hör här. Jag har själv inte nått så hög ålder att jag tillåts komma dit in, jag är bara nittio år gammal.

Jag började förstå: vår kapten var hundratio fyllda och såg äldre ut än så.

Men, återtog min vän från C I:14, jag gläder mig verkligen åt att få komma dit. Där träffar man en god vän, vem det nu blir, det vet jag inte, men det påstås så. Du

förstår, sa han, vi vet ju att när man tittar sig i en spegel ser man en bild av sig själv, det är inget konstigt med det, men nere i Spegelrummet blir det rena rama verkligheten man råkar på.

Det föll mig in att jag hade snappat upp något liknande under vår kurs i gamla goda religioner. Jag försökte sätta fingret på det ivägsnoende minnet men det gick inte. Jag försökte fråga min ledsagare.

Jag vet väl inget om era gamla påhitt, sa han högdraget, det där var nere på Jorden. Det äger ingen giltighet här. Jag vet inte vad du pratar om. Det här är nåt helt annat. Han sänkte rösten till en viskning, vände ryggen åt templet och pekade diskret med tummen över sin högra låt gå för skuldra. Första gången nån kom hit, det var fruktansvärt längesen, var det en grupp av de ursprungliga kolonisterna under ledning av överingenjör Omega själv. Han var betydligt äldre än de andra i sällskapet. Dom kom hit, till dom här bergen, och här fanns givetvis inga byggnader då, och när dom trängt sig in i cirkeln av klippor såg dom en stor oppen rymd framför sig. Den var fylld av svävande, mattblå substans och de undrade alla om en port hade öppnat sig mitt bland bergen. Dom gick närmare och upptäckte nu en lång rad av gestalter som sakta närmade sig dem. Först efter lång diskussion återupptog de framryckningen och samtidigt närmade sig främlingarna från andra hållet med den svävande sidenblå rymden om sina skuldror. Då stannade de flesta, alla utom Omega själv som modigt fortsatte fram mot de okända männen. De stannade själva upp, lyssna noga, inte nästan allihop utan verkligen allihop; och nu var det bara Omega som rörde sig. Han gick framåt med handen utsträckt som till hälsning. En gång vände han sig om och då var hans ansikte ett enda stort leende.

Vänta ett tag, sa han, jag ska bara prata lite med min bästa vän här, och när han hade sagt det försvann han. De andra rusade fram och upptäckte att de rusade fram mot sina egna spegelbilder. Det som de hade tagit för rymd och tomhet var en enda gigantisk bergskristall som i klanderfri spegling återgav deras anletsdrag. Men ingenjör Omega tycktes ha försvunnit rakt in i kristallen. Dom såg honom aldrig mer. Så småningom uppfördes de byggnader vi just har sett på. Mer vet jag inte.

Jag såg min följeslagare falla i välförtjänt slummer med ansiktet begravt i sin trogna bärares ragg och begav mig själv raskt ner till själva kultbyggnaderna. Det var inte särskilt komplicerat att forcera ingången och resten är i och för sig snart berättat.

En hel långvägg inne i templet upptogs av spegelytor som naturligtvis inte var någon ursprunglig slumpfabricerad spegel, naturprodukt, utan senare konstruktion. Framför spegeln fanns ett högt staket som föreföll svårt att klättra över. Genom spjälorna kunde jag i min ficklampas flackande sken se min spegelbild löpa längs spegelbilden. Då och då stannade den och såg på mig. Nu tillkom ett konstigt faktum. I staketet fanns grindar, alla försedda med lås. Låsen lyste och kunde mycket väl vara av ädelmetall. Grindarna öppnade mot smala spänger av vacker metallkonstruktion som tydligen ledde rakt fram till spegeln. Jag kunde inte fatta vad de skulle vara bra till. Jag stack in huvudet så långt genom två spjälor i staketet som det gick och såg ner och kunde då se, att mellan staket och spegelvägg hade man schaktat en djup fallgfav. Hur många meter djup den var kunde ficklampan inte hjälpa mig att se. Jag hittade några kiselstenar och kastade ner dem och lyssnade efter när de tog mark men kunde ingenting höra, men botten kan ha varit sandig eller stoftfylld. Emellertid var jag nu rätt spänd i nerverna och föreställde mig att

sprickan mellan staket och glasmur var ett av de där otroliga djupa snitten man som barn upplevde från översta våningen på ett hus när man försökte se genom ledstängerna ända ner till nedersta våningen och kanske rentav pröva sitt mod genom att klänga över och stå några rysande sekunder med ryggen mot avgrunden och armarna krampaktigt hårt om räcket. Först nu fäste jag mig vid att de många smala spängerna inte var försedda med räcken. Sedan jag förkastat tanken att spängerna inte var annat än en sorts stödkonstruktion för spegelväggen fann jag att min nyfikenhet måste tillfredsställas. Det är inte hårdstål allt som glimmar; jag hade inte särskilt besvär med att öppna ett av de skinande hänglåsen till en av de smala grindarna och efter att ha tvekat säkert en dryg minut gick jag med så lugna steg jag kunde ut på den smala spången över avgrunden. Det första steget såg jag fortfarande med full tydlighet min spegelbild men efter två steg upplöstes den. Liksom ingenjör Omega i planetens sägner stod jag med utsträckt hand framför en tom rymd. Jag tog ett steg till och såg mig själv igen men var förändrad. Jag såg ut som min egen yngre och värdigare broder, jag var manligare, bättre skapt på alla sätt, och den lyfta hand som sträcktes fram mot min egen var obeskrivligt inbjudande. Jag kände att jag log till svar och visste att jag var mer än angelägen att gå vidare och träffa min sympatiske vän som skulle förstå mig så bra. Vi skulle (för det oemotståndligt igenom mig som om jag var införstådd med planetens egendomliga credo) vi skulle gå in i ett ljust rum, talas vid, lösa alla gåtor tillsammans och aldrig mer behöva bekymra oss om åldrandet, döden och tidens oinskränkta makt. Jag skrattade åt mig själv, för jag hade kommit på vad det hela gick ut på. I stället för att sträcka fram min hand den sista centimetern tog jag fram en skruvnyckel och kastade den rakt fram så kraftigt jag kunde samtidigt som jag skyggade

bakåt och slöt ögonen med den andra armen lyft till skydd, den arm som höll ficklampan. I det ögonblick jag kastade verktyget för ljuskägla åt sidan och hela världen snurrade, det var djupet under mig som drog. När jag riktade in ljuset igen kunde jag se att en smal spegeldörr i den större spegeln hade krossats av mitt kast men också svängt in mot ett litet rum som jag nyfiket riktade ficklampan mot. Jag tyckte mig skymta något som liknade en brits eller bänk men också, i mitt upphetsade tillstånd, en figur som sakta reste sig upp från sin vila. Då vände jag mig och rusade tillbaka. Låset skulle normalt ha slagit igen och hindrat min reträtt, men jag hade inte precis använt nycklar för att öppna det och hade ingen svårighet att komma ut genom grinden. Man kan tycka att jag borde ha stannat, att det kanske var vår kapten som hölls fånge i det lilla rummet nere i Spegelrummet, men jag visste med den säkerhet man har i sådana fall att det som rört sig i det lilla rummet var min egen upphetsade fantasi. Kaptenen var död. Det som fortfarande gör mig ont är tanken på att han vid upptäckten av den djupa fallgraven och de smala spängerna bör ha försökt ta sig tillbaka genom den grind som man låst efter honom och hur han till slut i det outhärdliga valet mellan fallgrav och spegelbild gått in i det lilla rummet. Jag föreställde mig hur också den dörren slog i lås och sedan hur den stigande solen förvandlade de många små kamrarna till kremeringskamrar och hur slutligen vinden från bergen kommit och sopat väck askan och gjort kamrarna svala till nästa fest i Spegelrummet.

Tagning: Framtid.

I. PÅ VANLIGT SÄTT genom den vanliga stan utan att väcka mer än vanlig uppmärksamhet, i grupper om två eller tre, pratande påsbärare, feta kvällstidningar under armhålor, inte alltför påfallande opåfallande, kort sagt medlemmar i ett mindre väl anskrivet parti på väg till sammankomst i skumrasket. Sektionsledaren, för kvällen i sällskap med en oinvid men kanske väsentlig blivande medlem, hustrun till den lovande tv-reportern Louis L., sneddade över ett triangelformat torg vars hela bas upptogs av tv-bolagets centrumbyggnad från vars tak fladdrade vimplar med den nu allmänt spridda parollen:

FRAMTIDEN
ÅT
SAMTIDEN

Det stod åtskilliga människor på torget. De såg ut som om de lyssnade eller de såg upp mot orden som om den stillastående texten var ett fortlöpande och auktoritativt nyhetsband med krönikeröst. Några av dem som tittade bekvämade sig också till kommentar, mer sällan kritisk. En äldre gentleman i svart kostym och hög hatt gjorde anteckningar i en liten notisbok. Högt uppe i tvhuset höll ett lag arbetare på med att gjuta glasgaller för några av fönstren, en arbetsheli snurrade över ett annars svåråtkomligt utsprång och dröjde kvar medan arbetet avslutades. Lokalstormen bland takvimplarna förblandade

texterna "samtid" och "framtid" med bekräftande pisksnärtar. Vi måste skynda oss, sade Sektionsledaren och drog henne med sig. Sammankomsten ägde rum.

Sammankomsten ägde rum i en tvårummare på en hyreshusgata inte långt ifrån centrum. Lokalens fönster stod öppna mot gatan och det trängde ut musik, sång, skratt. Lokalen själv var en familjelägenhet. Det var varmt för årstiden (oktober). Medan särskilt avdelade vidmakthöll en festlig stämning med aura av lågavlönades firmafest sammanträdde beslutsdugliga medlemmar i köket för en första kontrollutfrågning av Ella L., Sektionsledarens sällskap den kvällen. Hon nickade och gestikulerade, flödad av trivsel från att stå inom en krets av utompersonlig art, "Inte längre mig själv, mitt liv, min privata välgång, utan något större, nästan ett offer."

(Personnummer 330803-3376: civilstånd som sagt gift, inga barn, närmast under medellängd, mörkt hår, lätt utstående ögon, bruna, som det gärna kom tårar i).

Jag vet deras planer, bekräftade hon. Jag vill göra vad som helst för att hjälpa er.

Hon förråder honom, sade Sektionsledaren senare inom en ännu trängre krets. Vi behöver henne, hon vet var han har sina hemliga arbetsrum i tv-bolagsbyggnaden. Det är bara en tidsfråga... fast givetvis en som vi inte kan skjuta på framtiden.

II. In i rummet marscherade oanmälda tre människor som han mycket väl kände igen: hans producent, hans sekreterare och en scenograf som var hans hustrus älskare. De skulle bringa honom till förnyat medvetande om hans ansvar. En viktig produktion vilade på hans axlar. Den planerade jätteuppvisningen skulle sändas om ett visst antal dar.

— Jag vet, sa han alltså, yr i huvudet som alltid. Jag kommer inte ihåg exakt datum men så mycket är säkert, det blir någon gång i framtiden. Det kan man kalla ett sammanträffande.

De svarade inte, men sekreteraren gjorde en anteckning. Själv försökte han komma ihåg om inte datum och klockslag så i stort sett syftet. Det påstods att främmande bolag och minoritetsgrupper lite varstans hade skickat industrispioner, som i det förflutna, för att få fakta om framtiden. Det kunde bli spännande, rimligen: om en flykt måste företas, om han måste kränga sig loss från sin egen tid och kanske söka tillflykt i det tillkommande, fast inte för långt in i den. Där kunde det ligga andra spänningar och dödar dolda. Han reste sig:

— Jag för min del är klar och beredd, idag som alla andra dar. Vi kan fortsätta att diskutera de praktiska detaljerna. Jag ska bara morna mig lite. Det är kallt, väl? Det ser kallt ut. Ute.

Han öppnade fönstret så långt det gick och lutade sig ut. Morgonmoln som urvattnade hjärnor kom från det avlägsna och mestadels överbyggda havet i öster. Regndropparna, de virriga tankarna, stänkte på måfå över gatorna.

— Alltsammans är klart, instämde hans producent.

— Och sen, nu?

— Tillsatserna är distribuerade. Vem som helst kan med ett enkelt handgrepp koppla på sin tillsats och försäkra sig om sin privata version, sin vad ska jag säga?

— Sin dom eller sin utopi. Är ni säkra på att tillsatsen inte har den enkla funktionen att förvandla tv-rutan till spegelglas?

— Förlåt, där hängde jag inte med riktigt.

— Det gör detsamma.

Var gång han satte på sin tv redan för tjugo år sen blev det framtid han fick se, låt vara inte den om tjugo år utan

den som låg och lurade på honom tio sekunder efter det att han rört kontakten och väntade på bild. Insikten om detta var en första upptakt till fortsatt forskning. Nu hade man bragt det därhän att man slog sig tillrätta och diskuterade nästa reklamfolder.

III. Sekreteraren knäppte på spridda repliker från senaste brainstormingssessionen: Hur man bygger "sin egen mottagare som kan ta in såväl egna som andras framtider, hobby-set för skolungdom", och mer gåtfulla infall från sena timmar, som att "framtiden är en vandringssägen och liknande framtid dyker upp hos de mest skilda etnografiska grupper. Framtiden har spritt sig från folkslag till folkslag men kan naturligtvis också uppstå fullt spontant inom isolerade befolkningsområden som... — Typiskt för framtiden är dess enkla struktur och raka, liksom ofrånkomliga handlingsförlopp... — Framtiden är ingalunda någon ur folkdjupet mystiskt sprungen *urbild* av vårt väsen, heller inte någon *sjunken* kulturskatt utan snarare en på grund av vår inneboende brist på verklig komplikationsförmåga och vårt ständiga kontaktbehov framskapt och allt mera vitt kringstridd formel som ursprungligen hört samman med den s k tidscykel som en gång — säkert felaktigt! — hölls för att vara resterna av ett större episkt verk som" /- - -/

Sekreteraren knäppte av den dödströtta rösten och bad om ursäkt; men ingen hade hört på.

— Alltså, sa producenten.

IV. ALLTSÅ, det tekniska förarbetet är slut. Nu hänger det på dig.

Han instämde. Han var sen flera år en av bolagets högst betalda aktualitetsreportrar och hade nu befordrats till framtiden med löften om kommande löneförhöjning. Det

väsentliga var att alltid någon, och lämpligen en mediaexpert som han själv, måste framträda som framtidens medium. Det var nödvändigt att någon avstod från framtiden för att som intervjuare förmedla den åt de andra.

— Vilken tröst, sa sekreteraren oförmodat, för alla dessa olyckliga människor att få se framtiden!

Det var också liknande tankar som låg bakom projektet. Tv-bolagets handlande låg på tryggt altruistisk grund. De som inbäddade i kapitalet också dirigerar det har givetvis sin framtid under någorlunda kontroll och är inte intresserade för egen del, men har inget emot (för guds skull!) att de lågavlönade kan få en möjlighet att knuffa sig fram till servicehusens under rimliga timplag öppna och ibland fullt funktionsdugliga tv-rum och få en stödjande glimt av en jämlik värld, en ros överräckt från framtiden.

— Hur skulle det vara om jag fick klä på mig ifred? sa han utan att sluta se upp mot, in i, molnen. Det är morgon, inte sant?

Det var det. Och skulle fortsätta med det tills dygnets nästa generationsklyfta utan omsvep gjorde av med morgonmänniskorna och förvandlade dem till middagsmänniskor, en ny och ännu inte framfödd morgons offer.

V. DET HÄR ÄR visst något nytt påhitt, sa han och knäppte med fingret mot ett galler som gjutits fast utanför fönstret; det var därför det inte hade gått att öppna så långt som vanligt.

— Ett osynligt galler, så diskret. För att skydda mig? Så barnslig jag är, ni får ursäkta mig.

— Du får bra betalt, och vi kan inte ta några risker, varken på det ena eller andra sättet.

Det var scenografen: som förmodligen aldrig hade så mycket som pratat privat med hans hustru. Scenografen = älskaren var något som han själv hade hittat på som tidsfördriv. Han visste knappt var hans hustru höll hus nånstans och ville inte träffa henne.

Han var vid halvklart medvetande nu. De nervlugnande medel och andra preparat som pumpades i honom om kvällarna kunde inte tillåtas tänja sin verkan över hela dygnet. Han blev naken som en nål. Och nu? Han bad sekreteraren inställa sig till arbete på eftermiddan. Det var inte hans riktiga sekreterare. Hon hade försvunnit. Hans hustru hade också försvunnit.

— De börjar redan försvinna för mig, sa han. Och ändå har det inte hänt något ännu.

De andra reste sig också, tog formellt avsked, beredde sig att gå. Det var hög tid att göra en sista förfrågan den morgonen:

— Och hur mår *han*?

Han fick det väntade uteblivna svaret.

VI. Man hade alltså länge varit intresserad av att bygga in en förhållande tidsintervall mellan utsändare och tv-mottagare för att få djupare bild med tidsmotståndet som förstärkande autenticitetsfaktor. Det hela var dock dyrbart och gav i allmänhet otillfredsställande resultat. Bilden blev inte djupare utan mer ryckig. En privat forskare fortsatte experimenten sen bolagen tröttnat och gick i sin iver så långt att han byggde in sig själv i tv-apparaten. Han utgick från att människans tidsmedvetande var en elektrisk mätbar faktor som borde kunna kontrolleras och påverka bilden. Som alltid var det strömstyrkevärdet om 75% av maximalvärdet som gav svarta bildelement, strömvärdet om 10% av maximalvärdet som gav de vita elementen, men han själv inträdde som synkroniserande huvudimpuls och

anticiperande tidsdominator, i ett alldeles oortodox försök som lyckades på grund av särskilda balansrubbningar i mannens glandula pinealis (tallkottskörteln, ett organ som redan Cartesius begrundade med viss oro).

VII. De samtalade med låga och (tyckte han åtminstone själv) förvirrade röster medan de skildes åt vid dörren ut till korridorerna.

— Den verkliga risken, sa producenten, med att köpa en fejkad framtid är att du förfalskar den verkliga framtiden genom själva köpet.

— Jo, svarade scenografen, men det får vi ju i så fall aldrig reda på.

Dörren stängdes. För ögonblicket var han ganska säker på att falla offer för den ena eller andra minoritetsgruppen så snart han vågade sig ut från sina trygga rum och beredde sig att starta inspelningen.

VIII. Om mornarna gungade världen. Han hade obegränsad tid till sitt förfogande. Den var så pass kort att han inte hade hjärta att fylla den med annat än skenhandlingar. Dessa tycktes samtliga sakna förmågan att verkligen fylla ut tidens skrymslen. Livet kom att likna den tänkta situationen att tvingas på order från högre ort fylla en väl tilltagen flygplanshangar med bomullstussar, en i sänder. Till skenhandlingarna hörde eftermiddagens kontorssysslor tillsammans med den nya sekreteraren. Han bytte ut sina vanliga diskussioner om programidéer, rollbesättningar och manuskript mot kvasidiskussioner om projekt som mestadels var meningslösa fortsättningar på hans nattmaror, bomullsplaner att fylla hangaren med. Hans nya sekreterare var ovillig att föra samtal med honom. Lämnade han henne utan arbetsuppgifter satt hon bara orörlig och längtade efter ingen visste vad, virknålar, bibel

eller massageapparat, vad vet man ens om människor som man tycker om, och henne där var han en bra bit från att tycka om. Ställde han direkta frågor till henne, om viktiga saker, svarade hon inte heller. (Frågor som "Vet nån när det här experimentet verkligen sätter igång?"). (Eller: "Mannen i betonggraven, är det också något som jag bara har drömt?").

IX. När privatforskaren hade demonstrerat valda delar av framtiden för oss och valda delar av generalstaben placerades han och hans tv-apparat, vid det här laget så oskiljaktiga som ett tv-bolag kunde önska, i en gjuten cylinderformad betonggrav fem kilometer under jorden, där han envist fortsatte med att spela upp sin framtid för sig själv, medan ansvarskännande personer beslutsfattade om rätta sättet att kommersialisera den nya kanalen, som man fått gratis. Det framlades snart förslag om att använda den nya möjligheten på bästa sätt d v s inte använda den alls. Man kunde i stället när man nu fått idén till skänks fabricera en ateljéinspelad framtid och servera den som äkta vara, en sorts futural såpopera utan slut som kunde påverka befolkningen men undandrog sig närmare värdering från oppositionen. Men budgeten höll inte för den extra belastningen. En live-inspelad icke-fejkad verklighet, den autentiska framtiden, var däremot kostnadsfri. Den blev kanske svårstyrd, men kostnadsfri. (Om man bortser från glykoslösningen till den underjordiskes kanyler eller kanaler, vilket man vill). — Med honom och hans rubbade körtelsystem som utgångspunkt kunde man amplificera hans reaktioner och med hjälp av billiga tillsatser få en tydlig bild. Rätt betänkt utgjorde mannen i betonggraven ingen säkerhetsrisk eftersom en korrekt framtidsbild bara kunde väntas visa

upp det just sittande partiet i färd med att sitta ännu säkrare.

Emellertid satt han rätt bra där han satt.

X. Sekreterarens sätt att inte svara alls eller dröja med svaren blev plågsamt eftersom han mist förmågan att uppfatta skillnaden mellan en normal paus och ett uteblivet svar. Man vill inte fara ut mot en person för att hon dröjt en extra sekund med att uttala sig. Man gör sig löjlig om man nickar och säger: Som du just sa, — när det har gått trekvart av åtminstone ena partens subjektiva tid efter senaste repliken. Han måste lägga band på sig. Han såg sig om efter band att lägga på sig och erfor tragisk brist, förlust, tills han kom ihåg att det var en metafor som plågade honom. Då tillgrep han en nödlösning. Vanlig konversation kunde hon avböja, men om han skrev ut programidéer eller dialogskisser kunde han kräva att hon läste upp vad han stack åt henne. Han läste sina repliker och hon läste emot:

— Fint väder idag.

— Det är lite blåsigt förstås, läste hon och torrhostade självmedvetet.

— Det var gott kaffe.

— Det är lite blåsigt förstås.

— Nej, nej. Det var förra meningen. Försök igen.

— Javisst, ja. Javisst, men brödet var torrt.

XI. VI MÅSTE GÖRA offer allihop, sa hon.

— Jag beundrar dig för det, sa Sektionsledaren och försökte bära syn för sägen.

— Jag gör bara min plikt, sa hon och suckade. Sucken pressade hennes mage hårt mot hans ointresserade lem. Han sköt henne ifrån sig.

— Det viktiga, sa han, är att vi inser bolagets verkliga avsikter. De är för den delen självklara: att lamslå vår verksamhet och hålla folket nere i oansvarig okunnighet. Det gör man med hjälp av en framtid som befolkningen uppfattar som hejdlös samtid: som något redan klubbat.

— Men om man får se olyckor, en brinnande stad?

— Det är alltid populärt med olyckor i framtiden. Det är en genre.

— Måste ni döda någon? frågade hon.

— Det är inte "någon" eller "någons död" som är av intresse här, påminde han henne. Det viktiga är att vi själva med vår insats skapar en ideologiskt godtagbar framtid, inte bara accepterar den som färdigt folknöje, något som redan är fastställt och måste ske.

— Har du en cigarrett?

XII. Hon duade honom. Själv kallade han henne "Ni" eller "Fröken" för att hålla distansen. Dessutom hade han i början kommit på sig med att ge henne hustruns namn.

Hon rökte medan han skrev ut nästa samtal.

— Är vi färdiga för idag?

Han kom sig inte för med att svara. Det var ovant att höra henne själv ta initiativet. Var de färdiga? Han såg upp från skrivmaskinen. Klockans tre visare var alla lika orörliga. Ljuset föll in från samma fönster i samma vinkel. Naturligtvis, klockor kunde stanna, och det fanns inbyggd, dagsljushärmande men orörlig belysning i de solfärgade fönstren. En dag var något att bli färdig med och det tog jämnt en dag att bli det.

— Snart, sa han, och räckte henne ett nytt halvark. Kom ihåg att läsa citationstecknen också, när jag markerat det. Men vänta lite. Jag känner mig lite konstig. Jag kan inte andas. Eller också behöver jag inte andas. I så fall är det själva behovet jag saknar. Det är en löjlig känsla.

Hon väntade villigt.

Han reste sig, gick till fönstret. Solljuset fortsatte att strömma emot honom. Stilla, serent, lyste fönsterkarmens vita virke. Det låg tillförsikt i ljuset och (den förmodligen hallucinerade) trälukten. Det var ett arbete: han hade åtagit sig det och skulle tjäna mycket pengar på det. Kanske alltsammans kunde avlöpa utan svåra incidenter. Han kunde se förloppet som ännu ett skensamtal med frågor och svar redan utskrivna. Det verkliga Utopia var det lilla landområde (det korta men obegränsade moment) där man såg så mycket av det tillkommande att man kunde orka överleva det närvarande. I varje fall: en hoppfull närhet, som handen nära den solvarma rutan. Han sköt på. Fönstret svängde upp så långt gallret tillät och han såg en strimma sen kväll med sotväggar, störtskyar, rasande moln.

XIII. Framtiden är pantkvittot på överlåtet armod.

- Var det ett citat?
- Jag citerade broschyren. Den som vi föll för.
- Jag minns. Res till framtiden, ni...
- Men läs ut citatmarkeringarna, sa jag ju!
- Jo. Citat: Res till framtiden. Ni kommer inte att märka någon skillnad. Slut citat.
- Citat. Ni kommer tillbaka till er framtid. Slut citat.
- Citat. Ni återvänder nöjd och glad till det som ännu inte har hänt. Slut citat.
- Citat. För summan av en bråkdel av det hela. Slut citat.
- Citat. För summan av en bråkdel av det totala.
- Citat!
- Slut citat.

Den sortens artificiella konversation hade han en del nöje av. Hon ändrade inte en min och han ändrade inte en

rad. När koncepten slängts erövrade deras avslutade samtal ibland en förvånansvärd verklighetsgrad.

XIV. Andra dar berättade eller snarare fortsatte han sina nattliga drömuplevelser. Under en besvärlig period i det förflutna hade han stadigt sällskap med en irriterande individ som vid närmare undersökning (gjord under vissa abstinensmödor) visade sig bara ha varit en extension av honom själv, en besvärlig djävul för övrigt, la sig i allting, kröp tätt intill honom när han åt och framför allt drack, hade brett ansikte, apliknande drag, men som enda positiv egenskap förmågan att imitera de mest skilda personligheter, chefen för tv-bolaget eller hans egen för längesedan avlidne far: det var inga problem där, inte!

Han befann sig i ett liknande tillstånd nu och tillät sig att allvarligt betvivla hennes existens. Alltså generade han sig obetydligt för att berätta drömmar för henne. Han gick så långt att han nästan berättade handlingen i gamla filmer för henne. Det finns dock gränser tom vid umgänget med förmodade hallucinationer.

— Har du en cigarrett?

XV. Varsågod. Han slängde över sitt paket.

— Det är konstigt. Jag tror fortfarande på det fast jag har vaknat så pass att jag vet att jag har vaknat. Aska inte på mattan, tack.

Han strävade att återföra det.

— Om mornarna gungade världen. Inte mycket, för trots att de höga murarna från förr i världen hade börjat falla samman gav de för det mesta skydd mot blåsten. Dessutom hade vi stagat våra städer sen åtskillig tid. Varje stad var sammanbunden med varje annan stad så att hela klungan av städer på avstånd såg ut som en spindelvävsomlindad ställning, och tätt intill klungan fanns det andra, liknande

klungor. Jag kommer ihåg vad de hette, jag skulle kunna rita upp deras stadsvapen och emblem. Så här: toppen på varje enskild klunga består av sammanvävda skyddslager som både stoppar upp och samlar upp regnet. Det skulle kunna krossa oss annars. De stora dropparna, genomskinliga kanonkulor, jag är fortfarande rädd för dem. Ljus flödar in från sidorna över alla våra städer och hem, uppifrån också, grönt ljus uppifrån och från sidorna skiftande efter väderleken.

Hon hade inte fått något svar utskrivet och teg med hängande käke, död, avstängd, eller skapad så.

— De flesta fåglarna brydde sig inte om oss, de flesta insekterna var döda. Inte ens människor behövde vi bry oss om. Det var vi som var människorna. Överallt åt alla håll låg de övergivna gårdarna.

Han var fortfarande kvar i det.

— Tänk själv, när städerna rör sig i ett fint mönster för olika vindströmmar, när de kastar speglingar upp och igenom varandra, när de låter sprött här, klingar avlägset där, när de sen byter färg, inte över natten men slag i slag, alltid mot vackrare färger, när de öppnar sig lite eller kryllar ihop sig lite, som händer för att ta eller ge, och vi följer med, och öppnar och sluter oss utan att veta det: sprang över svävande torg, drack från levande sten. Det fanns inga fall till döds för det var aldrig vindstilla och vi bara fördes bort med vindarna. I natt drömmer jag om någonting annat. Det är nästan det värsta. Det är så svekfullt, mot så många individer som inte en gång har existerat.

Det löser upp sig: en samhällsstruktur, en definierad kultur, en jurisdiktion, en välbefolkad värld, *urbs*.

XVI. Ja, sa han. Det är inte verkligt längre. Jag märker att jag tvingas och hitta på.